

PASAULYJE PARDUOTA
DAUGIAU NEI 5 MILIJONAI EGZEMPLIORIŲ

NIEKAS STIPRIAUS
NESUJUNGIA NEI BENDRA
NUODĖMĖ

S
knyga skirta
vyresniems nei 18 m.
skaitytojams ir skaitytojoms

NAVESSA ALLEN

IŠJUNK ŠVIESAS

baltos lankos

Navessa Allen

Išjunk šviesas

romanas

Iš anglų kalbos vertė Gabija Lebednykaitė

baltos lankos

Perspėjimas

„Išjunk šviesas“ yra tamsi romantinė komedija apie persekiojimą, kurioje nestinga sudėtingų temų. Skaitytojams patariama būti atsargiems, nes šioje knygoje esama:

*Itin atvirų pokalbių apie seksą
ir sekso scenų (taip pat analinių
žaidimų)*

Alkoholio vartojimo

*Netiesioginių užuominų apie
išžaginimą*

*Vaikų išnaudojimo
(prisiminimuose)*

Medicininio turinio

Kraujo ir žiaurumo (ligoninėje)

Diskusijų apie psichinę sveikatą

*Kalbų apie serijinius žudikus ir jų
nusikaltimus*

Masinių šaudynių aprašymo

Persekiojimo

Privatumo pažeidimo

Įsilaužimų į namus

Paslėptų kamerų

Kibernetinio įsilaužimo

Vagysčių

*Netyčinio kanibalizmo
(prisiminimuose)*

Mirties

Eismo įvykių (prisiminimuose)

*Žiaurios žūties aprašymų
(prisiminimuose)*

Tėvų mirties

*Erotinių žaidimų su
kvėpavimu*

Erotinių žaidimų su peiliu

Erotinių žaidimų su ginklu

*Su baime susijusių erotinių
žaidimų*

Pirmysčių erotinių žaidimų

*Erotinių žaidimų esant
abejotinam sutikimui*

Elė

Naujokei sekėsi prastai. Man užėjus į poilsio kambarį, ji sėdėjo susirietusi ant vienos iš ten stovinčių pigių, nepatogių plastikinių kėdžių ir spoksojo į tuštumą. Jos uniforma buvo suglamžyta, išsipešiojęs kuodelis slydo šonan nuo viršugalvio, šviesios sruogos kyšojo taip, lyg ji pati būtų susivėlusį plaukus. Po fluorescencinėmis lempomis jos oda atrodė blyški, lyg vaškinė.

Kitos dvi kambaryje esančios seselės kaip įmanydamos jos vengė ir tik neramiai žvilgčiojo, tarsi bijodamos, kad ji apsisvims ar nualps. Arba, dar blogiau, išeis iš darbo kaip daugybė kitų.

Tik per mano lavoną.

Mums jos reikia. Negaliu ir toliau ištisai dirbti penkiolikos valandų pamainų, nes perdegėsiu.

Giliai įkvėpusi nužingsniavau prie jos, pritūpiau jai prie šono – jeigu apsisvims, spėsiu atšokti kuo toliau nuo pliūpsnio zonos. Neatrodė, kad ji mane pastebėjo. Negerai.

– Labas, tu Brinė? – užkalbinau ją ramiai žemu balsu. Tokiu pat tonu šnekinu sergančius vaikus.

Sumirksėjusi ji pasisuko į mane, jos mėlynos akys atrodė lyg stiklinės ir klaidžiojo tarsi manęs nematytų. Ji balansavo ties šoko riba. Žinojau – juk beveik kiekvieną pamainą matau bent vieną tokį pacientą.

Po perkūnais, ji tikrų tikriausiai tuoj mes darbą.
Nenuleisdama akių nuo Brinlės truputį pasisukau.

– Apklotą?

Iš tapsėjimo supratau, kad kažkas pildo mano prašymą, taigi vėl įsistebeilijau į naująją seselę. Kita kolegė apie ją pasakojo. Sakė, Brinlė dirba sesele trejus metus ir neseniai buvo perkelta čia iš mažesnės apylinkės skubiosios pagalbos skyriaus. Ji pirmąkart dirba traumatologinėje ligoninėje.

Kai kuriems darbuotojams puikiai sekdavosi įprastuose skubiosios pagalbos skyriuose, bet atėję dirbti čia jie palūždavo. Mes dirbome metropolio, liūdnei garsėjančio didžiuliu nusikalstamumu, centre. Nė viena pamaina neapsieidavo be baisiausių įmanomų vaizdų: durtinių žaizdų, prievartavimų, šautinių žaizdų, smurto aukų, baisiose avarijose nukentėjusių žmonių – visko, ką tik galima įsivaizduoti.

Šis vakaras buvo ypač sunkus, net man, o aš esu mačius tiek mėšlo, kad mane mažai kas išvesdavo iš pusiausvyros. Tokia patirtis traumatologinio naujoką gali labai sukrėsti, o juk Brinlė ir yra naujokė, tad aš nusikeikiau, kad jai taip nepasisėkė, – pirma pamaina be vadovo pasitaikė šitokia.

Akies krašteliu užmačiau apklotą. Nežiūrėdama jį paėmiau ir apgaubiau Brinlei pečius. Ji judėjo kaip automatas, trūkčiojančiomis rankomis gniaužė apkloto kraštus, bandydama labiau susisiausti.

– Jo krūtinė, – pratarė ji taip tyliai, kad vos nugirdau. – Viso vidaus tiesiog... nelikę.

A, vadinasi, jai pasitaikė ta iš arti padaryta šautinė žaizda. Stebėtina, kad atvežtas tas vyras apskritai dar buvo gyvas, ir labai liūdna, nes tokiais atvejais mes beveik nieko negalime

padaryti. Širdis, plaučiai ir kiti gyvybiškai svarbūs organai buvo per daug sudarkyti, kad auka išgyventų tokią traumą. Girdejau, kad jis mirė vos atgabentas. Jeigu jį priėmė Brinlė, ji turėjo kiaurai permirkinti krauju. Nenuostabu, kad dabar vilki kitus drabužius, o plaukai, regis, vis dar drėgni po dušo.

– Tu niekuo negalėjai jam padėti, – raminau ją.

Ji šniurkštelėjo ir, regis, jos žvilgsnis pagaliau mane surado.

– Žinau, bet... *Dieve*, man atrodo, to vaizdo niekada nepamiršiu.

„Nesijaudink, rytoj pamatysi ką nors lygiai tokio pat baisaus ir tas įspūdis išstums šiandieninį vaizdą“, – toptelėjo niūriajai mano pusei, bet niekada nieko panašaus nebūčiau ištarusi balsu.

– Ar kas nors tau sakė, kad turime psichoterapeutų? – pasiteiravau. Ji linktelėjo.

– Trečiame aukšte, tiesa?

– O jeigu dirbi naktinę pamainą ir nori su kuo nors pasikalbėti, yra visą parą veikianti linija.

Gal mūsų ligoninėje krūviai ir per dideli, tačiau psichologine personalo būkle čia rūpinamasi puikiai. Mums kasdien tekdavo tiek pat trauminės patirties, kiek tenka atlaikyti kariams fronto linijoje, todėl perdegimo ir potrauminio streso sindromo atvejų būdavo gausu.

Aš reguliariai kalbėdavausi su vienu iš budinčių psichologų. Tai padėdavo man išlaikyti sveiką protą, nors sveikatos apsaugos sistema braškėjo per siūles ir darbą mesdavo tiek daug žmonių, kad mums ėmė pavojingai trūkti darbuotojų.

– Neturiu pagalbos linijos numerio, – tarė Brinlė, o jos skruostu nusirito ašara.

Tai jau neblogai. Su ašaromis aš galiu susitvarkyti. Ašaros reiškia, kad ji jau apdoroja informaciją ir nebėra rizikos, kad ją ištiks šokas.

– Kurioje spintelėje tavo daiktai? – paklausiau. – Paimsiu tavo telefoną ir įrašysiu tą numerį.

Po dvidešimties minučių ji vėl buvo ant kojų, delnais apglėbusi garuojantį puodelį ramunėlių arbatos. Įrašiau pagalbos linijos numerį į jos adresų knygą, ji liovėsi drebėti, o skruostai buvo bepradedą atgauti spalvą. Dabar su mumis kambaryje buvo tik viena seselė, atėjusi čia vietoje anų dviejų, niekuo mums nepadėjusių. Ji vardu Tanja, liekna penktą dešimtį įpusėjusi juodaodė, traumatologiniuose dirbanti beveik tiek pat laiko, kiek Brinlei metų. Tanja – mėgstamiausia mano kolegė. Ji nepalūžta streso kupinose situacijose, puikiai moka elgtis su pacientais ir išmano, kaip suteikti skubiąją pagalbą geriau negu dauguma daktarų, su kuriais mums tenka dirbti.

Dabar ji su Brinle stovėjo prie lango ir tyliai kalbėjo, vieną ranką laikydama merginai ant peties. Tvarkydama savo ir Brinlės daiktus, aš viena ausim klausiausi pokalbio, – buvau tikra, kad Tanja žinos, ką sakyti, kad pamažu atitrauktų Brinlę nuo bedugnės krašto.

– Tau gerai sekėsi, – nugirdau ją. – Nelendu tau į subinę, kad geriau pasijustum. Mačiau, kaip kitos, labiau patyrusios seselės, tokią naktį kaip šita sustingdavo, o tu nepametei galvos ir padarei viską, ką reikėjo. – Ji pasisuko į mane. – Ar ne, Ele?

Persimetusi Brinlės kuprinę per petį priėjau prie jų.

– Ji nemeluoja, – patvirtinau. – Kiek mačiau, tu šauniai laikeisi. Visiškai normalu, kad po viso to jautiesi truputį sukręsta. Tavo organizme buvo pilna adrenalino, o kortizolio

lygis turbūt šovė iki dangaus. Nereikia gėdytis, kad puolei į mažutę streso sukeltą komą. Dar sunkesnėmis naktimis ir man taip vis dar nutinka.

Brinlė išblyško.

– Maniau, kad jau ši naktis buvo labai sunki.

Oi. Laikas atsitraukti.

– Taip ir buvo, – sutikau. – Turiu omeny, kad šįkart aš pati nespėjau pamatyt baisiausių dalykų. Man regis, matėte judvi su Melore.

Ji drebdama iškvėpė.

– Ak. Okei.

Tanja vėl į ją atsigręžė.

– Na, Elė parveš tave namo. Jos pamaina irgi baigėsi.

Brinlė pažvelgė į mus abi.

– Bet aš atvažiavau automobiliu.

Tanja linktelėjo.

– Taip, bet mums atrodo, kad dabar tau geriau nevairuoti.

Regis, Brinlei tie žodžiai pasirodė protingi.

– Taip, jūs turbūt teisios.

– Nesijaudink, – nuraminau ją. – Patikrinau tavo grafiką.

Mudvi rytą dirbame toje pačioje pamainoje, taigi atvešiu tave. Automobilį pastatei personalo aikštelėje, taip?

Ji linktelėjo.

– Ten jam nieko nenutiks. Ar jame palikai ką nors reikalingo?

Ji susiraukė.

– Manau, kad ne.

Tanja paėmė iš jos arbatą.

– Tuomet judviem reikėtų dingti iš čia, kol galit.

– Ačiū, – be garso, tik lūpomis, padėkojau jai.

Ji linktelėjo.

Neretai pasitaikydavo, kad per ilgai užsilikęs po pamainos, norom nenorom padirbėdavai dar kelias valandas viršvalandžių, nes kam nors prireikdavo pagalbos arba reikėdavo daugiau žmonių padėti stabilizuoti pacientą. Brinlė dabar tikrai nėra tam tinkamos būklės, o aš jau buvau išdirbusi keturias papildomas valandas. Laikas namo.

Išsivedžiau Brinlę ir mes išėjome pro galines duris, kad nieko nesutiktume. Mums einant ji tylėjo, tačiau atrodė daug geriau, negu tada, kai pirmąkart ją pamačiau, ir man tai pasirodė geras ženklas.

– Ar su kuo nors gyveni? – pasidomėjau.

– Su vaikinu, – atsakė ji.

– Ar jis dabar namie? – Man nepatiko mintis, kad teks palikti ją vieną, jeigu jo nėra.

Ji linktelėjo.

– Parašiau jam žinutę į pamainos galą, dar prieš atsisėdama ir, na. Matei.

– Praverstų išsikalbėti, – pasakiau jai. – Nežinau, ar tavo vaikinai silpnų nervų, bet papasakojus jam, ką tau šiąnakt teko patirti, gal bus lengviau apie tai nebegalvoti.

– Nesu tikra, – atsakė ji, balse skambėjo abejonė.

– Nebūtina pasakoti smulkiai. Tik esmę. O aš kartu su psichologo numeriu į tavo telefoną įrašiau ir savąjį, taigi gali ir man bet kada paskambinti.

Ji žvilgtelėjo į mane su palengvėjimu.

– Ačiū tau. Nemanau, kad jis suprastų. Žinai, apie ką aš?

Linktelėjau. Žinojau. Kitaip nei Brinlė, aš buvau viengungė... lyg ir, tačiau net turėdama partnerių apie darbą su jais nesikalbėdavau. Niekada rimtai su niekuo nesusitikinėjau – šiuo

metu man labiau rūpėjo karjera, – o kalbėtis apie sunkią dieną arba liūdesį nepavykus išgelbėti paciento atrodė tinkamiau su antrąja puse. Dažniausiai paatviraudavau su psichologais arba kitomis seselėmis ir žiūrėdama į Brinlės veidą mačiau, kad ji elgsis taip pat. Civiliai – taip vadinome žmones, nedirbančius sveikatos priežiūros ar skubiosios pagalbos srityse, – dažnai mūsų nesuprasdavo.

Pakeliui namo, prasiblaškydamos po sunkios nakties, paplepėjome lengvesnėmis temomis, pavyzdžiui, apie naujausią visų žiūrimą televizijos serialą. Man išleidžiant Brinlę prie namų, virš miesto jau kilo saulė. Ji atsispindėjo nuo daugiaaukščių toluomoje ir nudažė debesis makabriškais atspalviais: nuo sodriai mėlyno, kaip šviežių mėlynių, iki arterinio raudonio, kaip ką tik pralieto kraujo.

Dieve, na ir liguistos šįryt mano mintys, pamaniau, atitraukdama akis nuo dangaus.

Taip ilgai stengiausi padėti Brinlei ir paskui ją prablaškyti, kad nespėjau susivokti, kokia šūdina ši naktis buvo man pačiai. Atvežė vyruką su trimis durtinėmis žaizdomis, moterį sulaužytu riešu, kruvina nosimi su kaltai atrodančiu vyru, neleidusiu jai pačiai kalbėti, ir dvimetį su tokiau sunkiu respiracinio sincitinio viruso atveju, kad teko ligoninės sraigtasparniu nuskraidinti jį į vaikų ligoninę.

Blogiausia buvo nušalęs benamis. Ne dėl to, kad nušalimai būtų buvę baisūs – jie buvo palyginti švelnūs ir jam neprireiks amputuoti kojų pirštų, – o todėl, kad niekas iš mano pamainos nenorėjo eiti į jo palatą, nes jis baisiai dvokė ir kolegos koridoriuje skundėsi taip garsiai, kad jis tikriausiai girdėjo. Man susopo širdį ir taip supykau, kad pasiunčiau kitus toli toli ir pasirūpinau juo pati viena.

Būtent tokie atvejai man dabar labiausiai įsimena – ne kruvinieji, o liūdnieji. Kur to vyro šeima? Ar ieško jo? O kaip ta moteris, skriaudžiama sutuoktinio? Ar jai pavyks ištrūkti, kol jis vėl jos neprimušė?

Galvoje dūzgiant toms mintims, kelionė namo prabėgo lyg migloje ir susivokiau jau besukanti į savo keliuką. Gatvėje buvo gana tamsu, tad aiškiai matėsi mano namą apšviečiančios girliandos. Nors jau įpusėjo antroji sausio savaitė, bet keli mano kaimynai vis dar nebuvo nusipuošę šventinių dekoracijų, taigi ir aš neskubėjau nuimti savųjų. Tos prablaškančios šviesselės, linksmai mirksinčios priešaušrio tamsumoje, buvo kaip tik tai, ko man reikėjo, – bet ko, kas neleistų užslinkti tamsai.

Išjungiau variklį ir išlipau. Mano namas nėra prabangus – medinis nedidukas dviejų miegamųjų *Craftsman* kaimiško stiliaus kotedžas pusėtinai saugiam rajone, tačiau jis visiškai priklauso man ir velniškai didžiavausi, kaip pavyko jį suremontuoti ir suasmeninti.

Iš lauko sienos buvo nudažytos blyškia melsvai žalsva spalva, įrėmintos šilto atspalvio balkšvais apvadais, o nedidelis prieangis atrodė šventiškas ir svetingas – tai dėl kalėdinio „sveiki atvykę“ užrašo ir papuošalais bei girliandomis padabintos kalėdinės eglutės.

Viduje taip pat tvyrojo šventinė nuotaika. Artimų giminių neturėjau ir sezonškai puošdama namus ištaigingomis dekoracijomis nukreipdavau mintis nuo depresijon stumiančio fakto, kad šventes kasmet sutinku viena arba darbe.

Man uždarius duris ir nusispyrus batus, orą perskrodė garsus kniauksmas.

Ką gi, aš negyvenu *visiškai* viena. Po teisybei, draugiją man palaiko Fredas.

Man įėjus jis tikriausiai miegojo mano lovoje, nes kniaukimas pasigirdo tolėliau ir, jam skubant pas mane, pamažu skambėjo vis garsiau ir šaižiau, lyg greitkelio skriejančio greitosios pagalbos automobilio sirena.

Oho, pyksta jis išties garsiai, pamaniau. Jei taip ir toliau, artimiausi mano kaimynai ims manyti, kad jį skriaudžiu.

– Dievaži, Fredai, – tariau, kai ilgakailis juodai baltas mano katinas atskubėjo iš už kampo. – Juk nieko nenutiko. Šįkart pavėlavau tik keletą valandų.

Paėmiau pribėgusį katiną į glėbį ir apverčiau aukštelininką, kad galėčiau veidu įsikniaubti į pūkuotą jo pilvuką. Kai buvau vaikas, mama tai vadino „pūkų terapija“. Grįžusi namo po ilgos darbo dienos, prieš pasisveikindama su tėčiu ar manimi, ji patraukdavo tiesiai prie katės ir niurkydavo ją, kol toji norėdavo ištrūkti. Šitaip mama pasijusdavo geriau, taigi aš su Fredu elgiuosi taip pat nuo tos dienos, kai jis pasirodė mano kieme – permirkęs kačiukas, miaukiantis, kad kas nors išgelbėtų jį nuo audros. Ir gal dėl to, kad taip jį niurkau nuo tada, kai buvo visai mažiukas, jis visai pakantus „pūkų terapijai“: murkia ir letenėlėmis minko man plaukus.

Kačių nedraugams aš turbūt atrodyčiau kaip beprotė, bet man tai nė velnio nerūpėjo. Iš principo nepasitikiu tais, kam nepatinka katės, taigi mano aplinkoje, šiaip ar taip, nėra tokių žmonių, galinčių mane smerkti.

Iki soties pasimėgavusi, paleidau Fredą ant žemės ir pasukau į savo kambarį persirengti, o katinas nutapeno pasakui mane. Nors po tokios ilgos pamainos išties turėčiau būti pervargusi, bet jaučiausi visiškai žvali. Tikriausiai todėl, kad buvau išmokusi užmigti akimirksniu ir vos pasitaikius štiliui rasdavau, kur trumpam nusnūsti. Ligoninėje tarp vidurnakčio

ir pirmos valandos buvo neįprastai ramu ir išmiegojau visą valandą.

Tanja man sakė, kad viena viršutiniame aukšte specializuotame skyriuje dirbanti seselė, atėjusi perimti darbų laboratorijoje, leptelėjo, kad šiąnakt mažoka veiksmo, ir tie jos žodžiai prišaukė mums darbo. Skubiosios pagalbos skyriaus seselės žino, kad tokių dalykų sakyti nevalia.

Nusiprausiau, apsivilkau jaukiausią savo pižamą, į didelę taurę įsipyliau baltojo vyno ir įsitaisiau ant sofos su Fredu. Svargsčiau, ar neišjungus televizoriaus ir kurį laiką nenusnūdus, tačiau visą pamainą nė karto nebuvau pasitikrinusi telefono ir socialinių tinklų pranešimai mane kvieste kvietė.

Pasidavusi neišvengiamybei, atsidariau mėgstamiausią programėlę ir ėmiau nykščiu slinkti žemyn. Ten kaip visada radau vaizdo klipų su mielais gyvūneliais, darančiais mielus dalykėlius, su idiotiškai besielgiančiais ir save į bėdą įklampinančiais žmonėmis, istorijų apie eksus ir raumeningų sportininkų, pozuojančių priešais sporto salės veidrodį, įrašų. Tačiau daugiausia ten buvo seksualiai provokuojančio turinio. Tiksliau, seksualiai provokuojančių kaukėtų vyrų vaizdo įrašų. Jie mane užkabino rudens pradžioje – šis subžanras kasmet tokiu metu sulaukdavo daug dėmesio gašlių knygų graužikų ir geidulingų pasalūnų, tokių kaip aš, dėka.

Viena ranka pakasiau Fredui paausį. Kita buvo užimta – spaudinėčiau „patinka“ mygtuką po vaizdo klipais, kuriuose vyrai buvo persirengę superherojų kostiumais, vilkėjo karinę uniformą, o keli net siaubo filmų personažų kostiumus. Tiesa, „mėgstamiausio“ mygtuką taupiau vaiduokliškomis kaukėmis. Jeigu vyras – be marškinių, man nutįsta seilė. Pridėkite peilį ir šiek tiek dirbtinio kraujo – ir kaipmat tampu sekėja.